



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАГІСТЕРСЬКІ СТУДІЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Випуск 3

Збірник наукових праць магістрів ОП
«Дошкільна освіта. Інклюзія»,
«Початкова освіта»,
«Фізична культура та спорт»,
«Практична психологія»,
«Менеджмент. Управління закладом
загальної середньої освіти»

Київ 2025

**УДК 37(063).
973.202 я1**

**Магістерські студії психолого-педагогічного факультету
Маріупольського державного університету: збірник наукових праць
здобувачів ОС Магістр ОП «Дошкільна освіта. Інклюзія», «Початкова освіта»,
«Фізична культура та спорт», «Практична психологія», «Менеджмент.
Управління закладом загальної середньої освіти» / за заг. ред. Л.В. Задорожної-
Княгницької. Випуск 3. Київ: МДУ, 2025. 522 с.**

Рекомендовано до друку Вченою радою психолого-педагогічного факультету
Маріупольського державного університету
(протокол №2 від 27 листопада 2025 року)

© Колектив авторів, 2025

дітей із розладами спектра аутизму [2]. Головне завдання педагога – не тільки навчити, а й допомогти дитині відчувати радість успіху, впевненість у своїх силах і бажання пізнавати світ.

Список використаних джерел:

1. Богуш А. М., Луцан Н. І. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. 2-ге вид., доп.: навчальний посібник. К., 2012. 304 с.
2. Гладченко І. В., Трикоз С. В. Досвід застосування міжнародної класифікації функціонування в навчально-виховному процесі спеціальної освіти. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2016. Вип. 7 (2). С. 323–344. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2016_7_33
3. Кобильченко В. В. Дитина з особливими освітніми потребами: медичні та психолого-педагогічні аспекти розвитку, навчання і виховання. Навчально-методичний посібник. Харків: Точка, 2014. 292 с.
4. Лукашук-Федик С. В. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2015.
5. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я: діти та підлітки (версія): МКФ-ДП. Всесвітня організація охорони здоров'я. 2007. URL: <http://moz.gov.ua/mkf>.
6. Сайт освітнього омбудсмена України. Проблеми інклюзивно-ресурсних центрів та пропозиції щодо їх розв'язання. URL: <http://surl.li/suvrb> (дата звернення: 09.10.2025).
7. Тарасун В., Хворова Г. Концепція розвитку, навчання і соціалізації дітей з аутизмом. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів / за наук. ред. В. Тарасун. К., 2014. 103 с.
8. Stagnitti K., O'Connell N., King B. Sensory modulation disorder and autism spectrum disorder: a scoping review. *Journal of Autism Dev Disord*. 2009 Feb; 39 (2): 231–41. PMID: 18629623. doi: 10.1007/s10803-008-0617-z. (дата звернення: 09.10.2025).
9. Funtikova Olga. Training of preschool professionals for inclusion. Directions for the development of science in the context of global transformations: Scientific monograph. Riga, Latvia. Baltija Publishing, 2025. Pp. 803-827. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/598>

СЮЖЕТНА КАРТИНА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ НАВИЧКИ РОЗПОВІДАННЯ У ДІТЕЙ СТРАШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

*Світлана Макаренко, кандидат педагогічних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри дошкільної освіти*

*Тетяна Романенко, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
за спеціальністю «Дошкільна освіта»*

SYSTEM FOR WORKING WITH STORYBOARDS NMK “LET'S TALK” BY A. BOGUSH AND N. GAVRYSH AS A TOOL FOR DEVELOPING STORYTELLING SKILLS IN CHILDREN OF PRESCHOOL AGE

Tatiana Romanenko, master's student in Preschool education

Svetlana Makarenko, candidate of pedagogical sciences, associate professor, acting head of the preschool education department

Анотація. У статті розглядається роль сюжетної картини як ефектив-ного засобу розвитку навички розповіді у дітей старшого дошкільного віку. Проаналізовано особливості використання навчально-методичного комплексу А. Богуш та Н. Гавриш «Запрошуємо до розмови», а також книг типу «віммельбух» як інструментів формування зв'язного мовлення. З'ясовано, що систематичне використання сюжетних картин не лише збагачує словниковий

запас дітей, а й стимулює розвиток мислення, творчості та емоційної сфери. Акцентовано увагу на інтерактивних методах і прийомах роботи з картинами, які підвищують ефективність навчання, забезпечують активну участь дітей в освітньому процесі та формують навички комунікації, співпраці й критичного мислення.

Ключові слова: сюжетна картина, розповідання, мовленнєвий розвиток, дошкільна освіта, НМК «Запрошуємо до розмови», віммельбух, інтерактивні методи.

Abstract. *The article discusses the role of picture stories as an effective means of developing storytelling skills in older preschool children. It analyzes the features of using the educational and methodological complex by A. Bogush and N. Gavrysh, «Let's Tal» as well as picture books as tools for developing coherent speech. It has been found that the systematic use of picture books not only enriches children's vocabulary, but also stimulates the development of thinking, creativity, and emotional sphere. Emphasis is placed on interactive methods and techniques for working with pictures, which increase the effectiveness of learning, ensure the active participation of children in the educational process, and develop communication, cooperation, and critical thinking skills.*

Key words: *picture, storytelling, speech development, preschool education, NМК «Let's Tal», picture book, interactive methods.*

Нині в умовах воєнного стану в Україні велика увага методистів, вихователів закладів дошкільної освіти приділяється проблемі подолання освітніх втрат у дітей дошкільного віку [8]. Одним із проблемних моментів є розвиток зв'язного мовлення – зокрема, складання розповіді. Ведеться пошук ефективних педагогічних засобів, інструментів, які б сприяли розвитку навички складання розповідей, а також формуванню послідовності викладення думок. Одним із таких засобів є сюжетна картина.

Питанню використання сюжетних картин в освіті дітей дошкільного віку присвячена низка праць українських дослідників, зокрема О. Білан [1, с. 347], А. Богуш, Л. Вихованець, Н. Гавриш, К. Крутій [6, с. 29], О. Половіна та ін. Зокрема, Н. Гавриш дослідила ефективність використання картин («Запрошуємо до розмови», «Навчаємось розповідати разом» А. Богуш, Н. Гавриш), малюнків та ілюстрацій до літературних і фольклорних творів – для розвитку навички складання дітьми розповідей [3, с. 16-17]. Дослідження Л. Вихованець показали, що систематичне застосування сюжетних картин стимулює мовленнєву активність дошкільників та розвиває їхнє логічне мислення. Провідні фахівці А. Богуш, Н. Гавриш, вважають сюжетну картину надзвичайно ефективним засобом розвитку зв'язного мовлення дошкільників, оскільки вона містить кілька композиційних частин, об'єднаних спільним сюжетом та змістом.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні потенціалу сюжетних картин як інструменту розвитку навички розповідання у дітей старшого дошкільного віку.

В українському педагогічному словнику поняття «сюжетна картина» трактується як картина, на якій зображено дійові особи, їх дії, пов'язаних однією певною ситуацією [6, с. 136]. К. Колеснік пропонує розглядати термін «сюжетна картина» у двох аспектах: як знаково-символічної система; як модель для організації особливих символіко-моделюючих видів діяльності в дошкільному віці.

Будь-яка сюжетна картина не лише збагачує уявлення дітей про предмети

та явища навколишнього світу, а й впливає на їхню емоційно-вольову сферу, пробуджує інтерес до складання розповідей, заохочує до розвитку зв'язного мовлення навіть сором'язливих і мовчазних дошкільників, а також дає відчуття їм впевненість у себе [2, с. 157].

Розповідання за сюжетною картиною є одним із ефективних засобів розвитку зв'язного мовлення. О. Білан у своїй роботі наголошувала на тому, що навчання дітей старшого дошкільного віку розповіданню за сюжетною картиною не тільки розвиває естетичний смак, творчість та креативність, а й покращує формування виразності мовлення, стимулює творчу активність у пошуку сюжету, образів розповіді та використання мовних засобів. Описуючи ту чи ту сюжетну картину, старші дошкільники будують речення, добираючи відповідні слова й вирази, тим самим поповнюючи активний та пасивний словниковий запас слів. Також вони навчаються чітко формулювати власну думку [1, с. 349].

У роботі з дітьми старшого дошкільного віку використовуються картини, різноманітні за [4, с. 409]:

- форматом (демонстраційні, роздаткові);
- тематикою (зображення природного або предметного світу, світу людських стосунків чи мистецтва);
- змістом (художні, дидактичні, предметні, сюжетні);
- характером (зображення реального, символічного, фантастичного, проблемно-загадкового, гумористичного);
- способом застосування (як атрибут для дидактичної гри, предмет обговорення під час спілкування, на історії до літературних або музичних творів, як дидактичний матеріал під час навчання чи самопізнання навколишнього світу тощо).

Для формування навички розповідання за картиною у дітей старшого дошкільного віку більшість вихователів використовують навчально-методичний комплект А. Богуш та Н. Гавриш «Запрошуємо до розмови». Цей НМК складається з методичних рекомендацій та 16 сюжетних картин для дітей старшого дошкільного віку. Зазначимо, що теми картин близькі до життєвого досвіду дітей даного віку, наприклад: «Ой, весела в нас зима!»; «Вітаємо весну!»; «Влітку біля річки»; «На екскурсії в осінньому парку» – або «У магазині іграшок»; «Подарунок на день народження»; «Приємний вечір»; «Екскурсія на будівництво»; «Граємо разом і поряд»; «Зростаємо помічниками»; «Збираємося на свято»; «Зустріч у цукерні»; «Свіжий хліб»; «На прийом до лікаря»; «У першому класі»; «На сільському подвір'ї»; «На заводі» тощо [4, с. 5].

Окрім НМК «Запрошуємо до розмови», останніми роками в Україні великої популярності набули книги-віммельбухи, «батьком» яких вважається відомий німецький художник, ілюстратор, скульптор Алі Мітгуча (1935 рік). Саме слово «віммельбух» походить з німецької мови (wimmeln – роїтися, buch – книга, разом *Wimmelbilderbücher*) і перекладається як «мерехтлива книжка», тобто яскрава книга. Це великоформатні книги на міцному папері для розглядання дітьми, що не містять тексту та пояснювальних матеріалів. Віммельбух не дає чіткого сюжету, а натомість дає багато яскравих,

деталізованих, максимально насичених інформацією ілюстрацій – що дозволяє дитині самостійно вигадувати історії, спираючись на них. Використання таких книг у дошкільній освіті досліджували вчені А. Бессараб, А. Бідун, Н. Дерев'янка, І. Деснова та інші [5, с. 416-418]. Проте використання книг-віммельбухів у процесі формування навички розповідання за картиною у дітей старшого дошкільного віку є на сьогоднішній день недостатньо дослідженим.

Порівняємо сюжетні картини НМК «Запрошуємо до розмови» та віммельбухи. До спільних ознак віднесимо:

- не містять тексту;
- є стимулом для розвитку мовлення. Як сюжетні картини із НМК, так і віммельбухи спонукають дітей описувати побачене, складати розповіді (сюжетні, описові, сюжетно-описові) та висловлювати свої думки;
- розвивають увагу та спостережливість – містять багато деталей, які сприяють розвитку уважності та вмінь аналізувати;
- розвивають уяву, мислення, стимулюють почуття, спонукають до прояву ініціативності, самостійності, творчості та креативності в мовленні;
- можливість активного використання в освітньому процесі – для розвитку мовлення, логічного мислення та комунікаційних навичок.

Визначимо відмінні ознаки між сюжетними картинками НМК «Запрошуємо до розмови» та віммельбухами [10, с. 16]. По-перше, в НМК кожна сюжетна картина має назву, наприклад: «Влітку біля річки», «На екскурсії в осінньому парку» та ін. А у віммельбухах одній темі присвячена повністю вся книга, наприклад: «Професії», «У супермаркеті» та ін. По-друге, НМК «Запрошуємо до розмови» містить текст (назви картин, методичні вказівки) - у віммельбухах цього немає. По-третє, картини НМК мають визначений сюжет та чітку композицію відповідно до теми картини. Віммельбух же відзначається хаотичністю дрібних деталей, без фіксованого сюжету, що дозволяє створити безліч варіацій розповідей. По-четверте, у НМК налічується близько 16 сюжетних картин. А у віммельбух – 7-10 розворотів. По-п'яте, НМК мають помірну кількість деталей, достатню для пояснення сюжету картини та адаптовану для дітей старшого дошкільного віку. Віммельбух же містить численні дрібні елементи, які дозволяють кожного разу відкривати нові деталі сюжету картини.

Не зважаючи на відмінності у композиції та деталізації зображень у картинах НМК та віммельбухах, їх використання в освітньому процесі є ефективним для формування навички розповідання у дітей старшого дошкільного віку. Під час вибору сюжетних картин слід ураховувати наявний життєвий досвід дітей старшого дошкільного віку. Також важливими критеріями є чітка систематичність та логічна завершеність подій, що зображуються на картині. Крім того, сюжетні картини повинні стимулювати пізнавальний інтерес вихованців. Методично правильний, обґрунтований добір сюжетних картин сприяє формуванню чіткої логічної структури висловлення думок у дітей старшого дошкільного віку.

У дошкільній педагогіці не існує єдиної структури заняття з навчання

розповіді за сюжетними картинами. І. Паласевич [9] вважає, що заняття з навчання розповіді за сюжетною картиною повинно мати дві основні частини. Перша спрямована на організацію сприйняття дітьми змісту картини, а друга – на керівництво їхнім мовленнєвим відтворенням змісту картини. Ефективність другої частини, тобто якість дитячих висловлювань, розповідання значною мірою визначається тим, наскільки ретельно була проведена попередня робота. Саме на першому етапі забезпечується глибоке розуміння й усвідомлення змісту картини старшими дошкільниками [7, с. 56].

Найбільш ефективним, на наш погляд, підходом до навчання розповіді за сюжетною картиною є інтерактивний підхід, який активізує освітній процес за рахунок взаємодії учасників, та спрямований на розвиток комунікативних навичок, критичного мислення, співпраці й активного залучення дітей до освітнього процесу. Використання інтерактивного підходу робить освітній процес динамічнішим і цікавішим.

Відповідно, найбільш цікавими способами представлення дітям картин ми вважаємо такі:

- у вигляді пазлів, які заховані у різних частинах групової кімнати дошкільного закладу;
- у вигляді ребусу, в якому зашифровано назву картини;
- деякі важливі деталі на картині приховано;
- у вигляді загадки, відгадка якої є у назві сюжетної картини;
- у вигляді «хмари слів» із ключовими словами-назвами об'єктів на картині, які допоможуть впізнати її;
- у вигляді кросворду із ключових слів, зображених на картині;
- у вигляді анаграми, до прикладу: «аївтеом нусев» («вітаємо весну»);
- у вигляді аудіозапису, який натякне дітям на назву або сюжет картини, наприклад: звук будівництва, природи, магазину, шкільного дзвоника та ін.;
- у вигляді анімованої картини, виконаної штучним інтелектом;
- проведення екскурсії перед переглядом картини, до прикладу: у ліс, на галявину, у магазин, на подвір'я школи тощо.

Продемонструємо використання інтерактивного підходу на прикладі розгляду картини «Екскурсія на будівництво» (НМК А. Богуш та Н. Гавриш «Запрошуємо до розмови»). На початку вихователь пропонує дітям закрити очі та послухати звуки (вмикає аудіозапис звуків будівництва). Далі запитує: «Які звуки ви почули?» (Звуки машин, ще ?... - тобто, звуки будівництва). Далі вихователь демонструє дітям картину та задає наступні питання.

– За якими ознаками ви зрозуміли, що ми на будівництві? (Видно частково збудовану будівлю з відкритими стінами. Працює будівельна техніка. Будівельники в касках та жилетах. Підйомний кран підіймає труби)

– Чим займаються будівельники? (Одні мурують стіни, інші керують технікою, ще хтось керує підйомом вантажів)

– Знайдіть і назвіть усіх, хто тримає щось у руках. Що це і навіщо їм це потрібно? (Будівельник із цеглою – для мурування. Інший із лопатою – для розчинів)

– Які матеріали потрібні для завершення будівництва цього будинку? Як вони потраплять на верхні поверхи? (Потрібні: цегла, цемент, труби, скло, покрівельні матеріали. Підіймають підйомними кранами або спеціальними підйомниками.)

– Скільки різних видів будівельної техніки ви бачите? Яка з них найбільша, а яка найменша? (Самоскид, бетономішалка, вантажівка з трубами, підйомний кран. Найбільша – підйомний кран. Найменша – бетономішалка.)

– Хто на картинці виконує найнебезпечнішу роботу? Чому ви так думаєте? (Той, хто стоїть на платформі підйомника без огороження – ризик впасти. Також ті, хто працює високо без страховки.)

– Хто ще на картині не дотримується правил безпеки? Що може статися? (Один із робітників працює без страховки на висоті. Діти підходять надто близько до зони будівництва – ризик травмування.)

– Як думаєте, що буде наступним кроком після завершення кладки цегли? (Монтаж покрівлі та перекриттів, встановлення вікон, утеплення, внутрішні роботи.)

– Як ви гадаєте у скільки поверхів буде ця будівля? (Уже збудовано 5 поверхів, але зважаючи на розмітку та крани – можливо буде 9-10.)

– А що буде в цій будівлі: житловий будинок для людей, чи торговий центр, чи ще щось? Чому так думаєте?

– Як ви вважаєте, на картині зображено вихідний день чи будень? Чому? (Будень, бо будівельники працюють, і діти йдуть на екскурсію з вихователькою.)

– Як ви думаєте, про що розповідає дітям вихователька, яка веде дітей повз будівельного майданчика? («Подивіться, як будується новий будинок! А ось це – бетономішалка. Можливо, хтось із вас стане будівельником!»)

– Чому дітей не пускають ближче до будівництва? Що може бути небезпечного? (Можна отримати травму від падаючих предметів або техніки. Будмайданчик – зона підвищеної небезпеки.)

Потім вихователь може запропонувати комусь одному самостійно скласти розповідь про все це за сюжетною картиною! (Можливий варіант розповіді: Вихователька з дітьми під час прогулянки містом натрапили на будівництво споруди. Навколо був гомін та будівельний пил. Діти з радістю почали роздивлятися, як працюють будівельники...) Після вислуховування дитячих розповідей варто проводити рефлексію з вихованцями. Вихователь може запитати, легко чи складно було дітям складати розповідь; які труднощі в них виникали.

Для більш детального розгляду дітьми картини доцільно та цікаво використовувати такі інтерактивні методи і прийоми:

1) пошук об'єктів на картині (наприклад: «Знайдіть усіх тварин», «Знайдіть усі предмети, що пов'язані з водою» або «Покажіть мені всі червоні предмети», «Хто першим знайде всі предмети, назви яких починаються зі звука С?»);

2) опис деталей (описати те, що діти бачать, використовуючи якомога більше деталей. Це допоможе розвинути їхню спостережливість та словниковий

запас);

3) обговорення емоцій (поговоріть з дітьми про емоції персонажів на картині, запитайте: «Як, на вашу думку, відчувається цей персонаж?» або «Що, на вашу думку, він думає?»);

4) групові завдання (поєднайте дітей у групи і дайте кожній групі завдання знайти певні об'єкти або персонажів на картині – це допоможе розвинути командні навички та взаємодію).

Отже, сюжетна картина є ефективним дидактичним інструментом розвитку навички розповідання у дітей старшого дошкільного віку, оскільки поєднує візуальну стимуляцію, емоційне залучення та мовленнєву активність. Особливо результативним є використання НМК «Запрошуємо до розмови» та віммельбухів, які, незважаючи на різницю у композиції та деталізації, забезпечують умови для розвитку зв'язного мовлення, уяви, логіко-послідовного мислення та здатності до самостійного розповідання. Їх інтеграція в освітній процес дозволяє педагогам створювати інтерактивне середовище, де дитина виступає активним учасником мовленнєвої гри, що значно підвищує мотивацію до мовленнєвої діяльності та сприяє розвитку мовленнєвої компетентності.

Список використаних джерел:

1. Білан О. І. Розповідь як засіб розвитку монологічного мовлення дітей дошкільного віку. *The 8th International scientific and practical conference «Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects»* (January 23-25, 2022). Berlin: MDPC Publishing, 2022. С. 346-350.

2. Богуш А. М. Витоки розвитку образного мовлення дітей старшого дошкільного віку в дослідженнях учених. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*, 2015. № 4. С. 24-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2015_4_7

3. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Вчимося розповідати. Складання розповідей за серіями сюжетних картин на основі літературних творів: навч.-метод. посіб. Київ, 2013. 32 с.

4. Богуш А. М., Гавриш, Н. В. Запрошуємо до розмови. Розповідання за сюжетними картинками: навч.-метод. комплект для дітей старш. дошк. віку: метод. посіб. та 16 картин. 2-ге вид. Київ: Генеза, 2014. 48 с.

5. Деснова І.В. Розвиток діалогічного мовлення дітей раннього віку за допомогою віммельбухів. *Передумова особистісного зростання дитини: актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти*: зб. матеріалів VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, 6-7 липня 2022 р.) / за ред. Н. О. Пахальчук, О. П. Демченко. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2022. Вип. 11. С. 416-418.

6. Крутій К. Л. Формування граматичної правильності мовлення в дошкільників у контексті комунікативного розвитку: термінологічне поле. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки*. 2018. № 3 (137). С. 28-34.

7. Курчатова А. В., Яворська А.М. Місце і значення сюжетної картини в розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*, 2017. № 2. С. 285-289.

8. Макаренко С. І. Подолання освітніх втрат у дітей дошкільного віку в періодвоєнного стану. *Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XXVII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка*. Київ: МДУ, 2025. С. 236-240.

9. Паласевич І. Розвиток зв'язного мовлення старших дошкільників засобом сюжетних

картин. *Молодь і ринок*, 2019, № 3 (170). С. 60-65.

10. Таран О. В., Санковська, І. М. Методичні рекомендації та практичні поради під час роботи над темою «Вімельбух. Розглядаємо вімельбух». *Організація освітньої діяльності в закладах освіти Києва в умовах воєнного стану: навч.-метод. посіб. / упоряд. О. Фіданян, М. Войцехівський, О. Дідур*. Київ: Київ. столич. ун-т ім. Б. Грінченка, 2024. С. 182-187.

РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВОЇ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ «КАРТ ПРОППА»

Світлана Макаренко, кандидат педагогічних наук, доцент,

в.о. завідувача кафедри дошкільної освіти

Юлія Сарахман, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

за спеціальністю «Дошкільна освіта»

DEVELOPMENT OF SPEECH CREATIVITY IN CHILDREN OF OLDER PRESCHOOL AGE BY MEANS OF «PROPP'S CARDS»

Svetlana Makarenko, candidate of pedagogical sciences, associate professor, acting
head of the preschool education department

Yulia Sarakhman, master's student in Preschool education

Анотація. У статті розкрито актуальність проблеми розвитку мовленнєвої творчості дітей старшого дошкільного віку, обґрунтовано доцільність використання «Карт Проппа» як інноваційного інструменту, що поєднує структурованість казкового сюжету з можливістю творчої мовленнєвої діяльності. Визначено педагогічні умови ефективного впровадження методу, схарактеризовано когнітивно-мовленнєвий та діяльнісний критерії оцінювання рівня сформованості мовленнєвої творчості. Експериментальні дані засвідчили позитивну динаміку. Зроблено висновок про ефективність «Карт Проппа» як засобу розвитку зв'язного мовлення, сюжетного мислення та творчої активності дошкільників.

Ключові слова: технологія «карти Проппа», мовленнєва творчість, старший дошкільний вік.

Abstract. The article highlights the relevance of developing speech creativity in senior preschool children within the context of modern early childhood education. It substantiates the effectiveness of using «Propp's Cards» as an innovative tool that combines the structured nature of fairy-tale plots with opportunities for creative speech activity. The pedagogical conditions for successful implementation of the method are defined, and two evaluation criteria are described: the cognitive-speech criterion, which reflects children's understanding of genre features and fairy-tale structure, and the activity-based criterion, which assesses their ability to create original stories independently or with visual support. Experimental data revealed positive dynamics. The study concludes that «Propp's Card» can be effectively integrated into the educational process as a tool for developing coherent speech, narrative thinking, and creative engagement in preschoolers.

Keywords: «Propp's cards» technology, speech creativity, older preschool age.

Важливою умовою розвитку держави є формування творчих, активних та здатних до креативного мислення особистостей, адже рівень розвитку творчих здібностей впливає не лише на успішність людини в освітньому середовищі, а й на її подальшу реалізацію в соціумі. Це завдання відображено в основних нормативних документах: Національній доктрині розвитку освіти в Україні, Законі «Про дошкільну освіту», Державному стандарті дошкільної освіти та